

1 Какво включват разностките в производството и кой следва да ги заплаща?

При граждански производства има съдебни такси, а страните може да платят също и такси за вещи лица, преводачи и свидетели, пътни разходи за страните и за всички назначени от съда представители (*Kuratoren*) (за страни, които отсъстват или трябва да имат представител), както и разходи, свързани с публично оповестяване и представяване от адвокат. Първоначално всяка страна поема своите разноски; при граждански производства обаче загубилата страна е длъжна да възстанови разностките на спечелилата страна.

2 Какво точно представлява правната помощ?

Страна, която не разполага с достатъчно финансови средства, може да кандидатства за правна помощ (наричана *Verfahrenshilfe* в австрийското гражданско производство) при завеждането на гражданско производство или по всяко време, докато то е в ход. В зависимост от молбата правната помощ може да е под формата на пълно или частично освобождаване от съдебни такси и от другите такси и разходи, посочени в точка 1, както и под формата на безплатно назначаване на адвокат.

Ако се назначи адвокат, правната помощ включва също и предоставената от него консултация преди производството.

3 Имам ли право на правна помощ?

Правна помощ се предоставя само ако въз основа на доходите, активите и задълженията за издръжка съответната страна не е в състояние да покрие разностките, посочени в точка 1 (или част от тях), без да бъде засегнато равнището на средства, необходимо за поддържане на скромен стандарт на живот.

Не се предоставя правна помощ, ако планираното правно действие или защита изглежда явно несериозно или лишено от всякакви изгледи за успех.

4 Правната помощ за всички видове производства ли се предоставя?

Правна помощ се предоставя при всички съдебни производства по граждански и търговски въпроси и за молителя няма изискване за гражданство или местоживееене.

Когато правна помощ се предоставя при първоначалното производство (*Titelverfahren*), тя обхваща и изпълнителното производство (*Vollstreckungsverfahren*). Страна, на която е предоставена правна помощ в друга държава — членка на ЕС, за конкретен спор, има право също и на правна помощ в Австрия за производствата, свързани с признаването и изпълнението на произнесеното по спора решение.

5 Има ли специални процедури за спешни случаи?

Не, но ако молба за правна помощ е подадена във връзка със спешен случай (напр. във връзка с правно представителство в случай на временни мерки), от съда се изисква да вземе решение особено бързо. Ако съдът предостави правна помощ чрез назначаване на адвокат, компетентната адвокатска колегия назначава адвоката като представител на молителя в рамките на няколко дни.

6 Къде мога да получа формуляр за кандидатстване за правна помощ?

В Австрия съответният формуляр („ZPForm 1“) може да се вземе лично от всеки първоинстанционен съд (районен (*Bezirksgericht*) или окръжен съд (*Landesgericht*) или да се подаде писмено заявление за него до такъв съд. Формулярът обаче е на разположение и онлайн на адрес

<https://portal.justiz.gv.at/at.gv.justiz.formulare/Justiz/Verfahrenshilfe.aspx>, както и от някои австрийски консулства. Използването на формуляра е задължително.

7 Кои документи трябва да се представят заедно с формуляра за кандидатстване за правна помощ?

Декларацията за имуществено състояние, включена в молбата за правна помощ („ZPForm 1“), която съдържа списък с активи (доходи и активи като имоти, банкови авоари, застрахователни полици и др.) и задължения (за плащане на издръжка и др.), както и информация за лицето и неговите условия на живот, трябва да се попълни точно. Ако е възможно, следва да се приложат и съответни документи. Предоставянето на невярна и непълна информация в декларацията за имуществено състояние се наказва с глоба и може да породи гражданска отговорност за всяка причинена вреда и да доведе до наказателно преследване за измама.

8 Къде трябва да подам молбата си за правна помощ?

Молбата за правна помощ („ZPForm 1“) трябва да се подаде в писмена или устна форма до първоинстанционния съд, който решава дали да бъде предоставена правна помощ или молбата да бъде отхвърлена. Лицето обаче може да подаде молбата си за правна помощ и устно пред районния съд по местоживееене в Австрия, дори този съд да не е компетентен да се произнесе по спора, при условие че седалището на разглеждащия спора съд е извън съдебния окръг, където живее лицето. В този случай молбата ще бъде изпратена до компетентния съд.

9 Как да разбера дали имам право на правна помощ?

Съдът взема решение по молбата за правна помощ. Решението се изпраща на молителя.

10 Какво да направя, ако имам право на правна помощ?

Ако съдът е решил, че правната помощ ще включва назначаването на адвокат, и ако вече е определен конкретен адвокат (вж. въпрос 11), най-разумно е да се свържете с това лице.

По принцип се препоръчва правна помощ да се получи от упълномощен за представителство правен специалист (адвокат или нотариус) преди образуването на съдебно производство.

Ако обаче една страна не се представлява от адвокат (и законът не изисква представителство от адвокат), възможно е тя да заведе иска и да подаде всички други искания, заявления и уведомления, които се изискват извън заседанието, устно пред районния съд, който е компетентен да разгледа делото, или пред районния съд по местоживееене на тази страна.

11 Кой избира адвоката ми, ако имам право на правна помощ?

Ако съдът е решил, че правната помощ ще включва назначаването на адвокат, местната адвокатска колегия избира такъв измежду членовете си по азбучен ред. Молителят може обаче да предложи конкретен адвокат. Макар че такова предложение не е задължително за местната адвокатска колегия, ако е обосновано, то обикновено се приема (например ако адвокатът се съгласи и вече е запознат със случая).

12 Правната помощ покрива ли всички разходи по производството?

Съдът може по своя преценка да предостави пълна правна помощ или в зависимост от финансовото положение на молителя и предвид очакваните разходи, може да го освободи само от определени такси. Правната помощ може да включва следното: временно освобождаване от плащането на съдебни такси, възнаграждения за свидетели и вещи лица, разходи за необходимото публично обявяване, разходи за назначен от съда представител и парични разходи на представител или адвокат; освобождаване от депозит за покриване на разходите на ответната страна; представителство от съдебен служител или, ако е необходимо, от адвокат; възстановяване на необходимите пътни разходи, направени от страната, за да бъде изслушана или да обясни фактите пред съда, в който се води производството.

Ако обаче решението на съда не е във Ваша полза, ще трябва да възстановите съдебните разходи, направени от спечелилата страна.

13 Кой поема другите разходи, ако имам право само на ограничена правна помощ?

Ако направите други необходими разходи, които не са включени в предоставената съгласно решението на съда правна помощ, ще трябва да ги платите сами — поне временно. Загубилата страна в гражданско производство трябва обаче в крайна сметка да възстанови разходите на другата страна пропорционално на отхвърлената част от иска (например, ако ищецът е спечелил по отношение на две трети от иска си, а ответникът е спечелил по отношение на една трета, ответникът обикновено поема своите разходи и възстановява една трета от необходимите разходи, направени от ищеца).

14 Правната помощ обхваща ли и производството по обжалване?

Правната помощ включва всички етапи от производството до приключване на спора (и всяко изпълнително производство, което може да бъде образувано впоследствие). Следователно тя обхваща и всички обжалвания (или производства по обжалване).

15 Може ли правната помощ да бъде оттеглена преди приключването на производството (или отменена дори след неговото приключване)?

Съдът трябва да декларира, че правната помощ губи сила, ако се окаже, че условията, въз основа на които тя е била предоставена първоначално, вече не са изпълнени (ако финансовото положение на страната се е променило или ако всяко по-нататъшно правно действие или защита изглежда явно несериозно или лишено от всякакви изгледи за успех), или трябва да оттегли правната помощ, ако може да бъде доказано, че изискванията за предоставянето ѝ не са били изпълнени към момента, в който това е било направено. В последния случай страната трябва да възстанови получените суми и да плати на назначения ѝ адвокат въз основа на неговите/нейните тарифи.

Страна, която придобие достатъчно финансови средства в срок от 3 години след края на производството, е длъжна да възстанови правната помощ, при условие, че е в състояние да го направи без това да засегне равнището на средства, необходимо за поддържане на скромнен стандарт на живот. За да се оцени финансовото състояние на страната, съдът ще поиска от нея да представи актуална декларация за имуществено състояние (обикновено като подаде документ „ZPF Form 1“ определено време след края на производството). Ако декларацията за имуществено състояние не бъде представена на съда навреме и с необходимите документи, правната помощ може да бъде оттеглена и съответните суми ще трябва да бъдат възстановени.

16 Мога ли да оспоря отказ за предоставяне на правна помощ?

Обжалване срещу решение, с което се отказва правна помощ, може да се внесе пред второинстанционния съд, който взема окончателно решение. Не може да се прави по-нататъшно обжалване пред Върховния съд (*Oberster Gerichtshof*).

Последна актуализация: 04/08/2021

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.